

TÜRKİYE NEOTEKTONİĞİ ÇALIŞTAYI (12 Ekim 2015)

Fusun YİĞİT FETHİ*

MTA 80. Yıl Etkinleri kapsamında düzenlenmiş olan “Türkiye Neotektoniği Çalıştayı” 12 Ekim 2015 tarihinde MTA- Sadrettin Alpan Salonu’nda gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya “Doğu Akdeniz’in Miyosen- Güncel Arası Geçirdiği Tektonik ve Sedimanter Evrimi; Kırılğan Kabuktaki Yapılarla Derin Kabuk- Üst Manto Yapıları Arasındaki Olası İlişkiler” başlıklı konuşmasıyla Prof. Dr. Ali Engin AKSU (Memorial Üniversitesi, Kanada), “Batı Anadolu’da Sırtıkışma Sonrası Açılma Tektoniği ve Açılımlı Havzaların Tektono Sedimanter Evrimi” başlıklı konuşmasıyla Prof. Dr. İbrahim ÇEMEN (Alabama Üniversitesi, USA), “Trakya –Eskişehir Fay Zonu ve Burdur – Fethiye Makaslama Zonu: Doğu Akdeniz ve Ege Tektoniği Evrimi” başlıklı konuşmasıyla Prof. Dr. Cenk YALTIRAK (İTÜ) katkıda bulunmuşlardır.

Son 20-25 yıldır Akdeniz’in bütün kuzey kesimini içeren bir alanda geniş kapsamlı çalışmalar yapan Prof. Dr. Ali Engin AKSU (Memorial Üniversitesi, Kanada); bir çok önemli tektonik unsuru betimleyen sismik veriler ışığında hazırlamış oldukları Akdeniz’in Messiniyen öncesi, Miyosen, Messiniyen ve Pliyosen-Kuvaterner haritalarıyla bölgeyi detaylı bir şekilde açıklamıştır. Denizde yaptıkları haritalamalar sonucu belirlenen birçok yapıların karalarda yapılan haritalarla bağlantıları belirleyerek bundan sonraki aşamalarda yapılması gereken yöntem ve yaklaşımlar için önerilerde bulunmuştur.

Prof. Dr. Cenk YALTIRAK (İTÜ); Batı Anadolu’da Kuzey Anadolu Fay Zonu (KAFZ) güneyinde yer alan Trakya Eskişehir Fay Zonu-

nun (TEFZ) KB-GD yönlü KAFZ öncesi gelişen sağ yanal bir fay olduğunu, Eskişehir Fayı’nın Marmara Denizi’ni kat ederek, Orta Anadolu’dan KB Anadolu’da Trakya Havzasına kadar uzandığını belirtmiştir. Bugün bu sağ yanal fayları Marmara’daki KAF kollarının güncel hareketi ile modellediğimizde 4 my önce Trakya- Eskişehir Fayı (TEF) bir tek fay haline geleceğini vurgulamıştır. Sayın YALTIRAK; Trakya Eskişehir Fay Zonu (TEFZ) denetiminde gelişen çökelleri kesit ve haritalarla değerlendirmiştir.

Konuşmasında Kuzey Anadolu Fay Zonu’nun batı ve güney yönünde Ege Denizi’ne doğru uzantısının hala ayrıntılı olarak belirlenmediğini vurgulamış, ve bu fayın üzerinde ve yakınında gelişen havzalarda fayın, kuzey, güney ve orta kollarının ilişkilerinin karada yapılan haritaların denize kuramsal olarak uzatılmaları dışında bilinmediğini vurgulamıştır.

Prof. Dr. İbrahim ÇEMEN (Alabama Üniversitesi, USA), Batı Anadolu’nun Neotektonik yapısal mimarisinin büyük boyutta gerilme tektoniği ile nitelendiğini, Ege’de görülen Senozoyik gerilme tektoniğinin Eosen de (45 My) dalma batma daki levha diliminin geriye yönelik hareket süreçleri beraberinde başladığını belirtmiştir. Bu süreçler ilk önce kuzey Ege’de Rodop metamorfik kor kompleksini oluşturduğu, Senozoyik gerilme tektoniği ve beraberindeki kor kompleks oluşması zamanla güneye doğru göç ettiğini belirterek burada Geç Oligosen ve Orta Miyosen’de Ege ve çevresinde Menderes gibi kor komplekslerin oluştuğunu vurgulamıştır. Batı Anadolu’daki Menderes metamorfik kor kompleksinin 1) Kuzeye eğimli bir makaslama zonunda geç Oligosen- erken Miyosen sıyrılma fayları 2) Orta Miyosen’de kuzeye eğimli Gediz sıyrılma fayı 3) güneye eğimli Büyük Menderes Sıyrılma Fayı ile üç temel süreçle ortaya çıktığına değinmiştir.

* Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Deniz ve Çevre Araştırmaları Dairesi.

Konuşmacılar řu ana kadar gerçekleştirdikleri çalışmalardan derlemiş oldukları veri ve haritaları paylaşarak yapılması gereken çalışmalar üzerinde yoğunlaşmışlardır.

Öęlen sonrası soru cevap şeklinde gerçekleştirilen panelde panelistler ve katılımcılar karşılıklı olarak çalışmaları değerlendirmişlerdir.